

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2023թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական Եզրակացություն

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի Բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր Էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (Ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկայի պահպանման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԻ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այդ հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<p>Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 28-ի (բ) կետում և Ծանոթագրություն 17-ում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 50%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների (այսուհետ՝ ԱՊԿ) գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կիրառել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում նաև ներգրավելով պարտքային ռիսկերի գծով մեր ներքին մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը, - հաճախորդներին տրված վարկերի ընդհանուր պորտֆելի համար, տեղեկատվական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետների ներգրավմամբ, ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը, որն օգտագործվում է որպես հիմք վարկերը փուլերի միջև բաշխելու համար: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված՝ 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով

	<p>մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք ներգրավել ենք գնահատման մեր ներքին մասնագետներին ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկում օգտագործված գրավի արժեքների տեղին լինելն ընտրանքային կարգով գնահատելու գործում մեզ աջակցելու համար: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված՝ 1-ին և 2-րդ փուլերի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատվում է անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալները՝ համեմատելով գրավի արժեքներն արտաքին գնահատողների հաշվետվությունների տվյալների հետ և ստուգելով կիրառված զեղչերի տեղին լինելը: - իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տվյալների ճշգրտությունը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարված գնահատումները 2023թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է \$ՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Բանկը լուծարելու կամ Բանկի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Եական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Եական, երբ խելամուտք են կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Եական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:

– գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրինա Գևորգյան
Ղեկավար գործընկեր, «ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ

«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ
30 ապրիլի 2024թ.

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեղոդով	5	28,686,345	23,299,551
Այլ տոկոսային եկամուտ	5	36,584	2,118
Տոկոսային ծախս	5	(11,890,488)	(11,657,448)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		16,832,441	11,644,221
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	5,083,013	4,373,174
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(2,199,349)	(1,651,734)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		2,883,664	2,721,440
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	5,298,680	8,919,777
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		46,562	236
Չուտ (վնաս)/օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		(9,769)	243,583
Այլ գործառնական եկամուտ	8	1,047,027	1,311,194
Ողղակի բանկային ծախսեր	9	(899,056)	(725,121)
Գործառնական եկամուտը մինչև արժեզրկումը և այլ վարչական ծախսերը		25,199,549	24,115,330
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ (կորուստ)/օգուտ	10	(1,071,774)	903,399
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(7,100,471)	(5,271,700)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(3,518,045)	(3,584,511)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		13,509,259	16,162,518
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(2,683,638)	(2,990,979)
Տարվա շահույթ		10,825,621	13,171,539
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)՝ առանց շահութահարկի			
<i><Նույնը, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		1,037,484	(1,108,440)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		(38,181)	(200)
<i>Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>999,303</i>	<i>(1,108,640)</i>
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)՝ առանց շահութահարկի		999,303	(1,108,640)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		11,824,924	12,062,899
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Բազային	27	5.78	7.36
Նորացված	27	5.78	7.36

8-ից 91-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2024թ. ապրիլի 30-ին և ստորագրվել են վերջինիս տնօրենից:

Կարեն Սարգսյան
 Գործադիր տնօրենի առաջին տեղակալ

Անահիտ Պարզանյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթղթ.	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	41,026,726	85,496,674
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		-	2,068
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14		
– Բանկի կողմից պահվող		43,195,798	42,426,936
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		2,061,819	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14		
– Բանկի կողմից պահվող		8,828,333	9,031,499
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15	81,945,350	33,330,138
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16	11,388,297	7,875,241
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	200,539,343	166,445,604
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	5,686,187	5,239,001
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	19	2,741,445	3,121,428
Առգրավված ակտիվներ		1,636,735	1,805,492
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	-	318,275
Այլ ակտիվներ	20	4,446,257	2,417,983
		403,496,290	357,510,339
ԲՆՊԱՄՆԵՐ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների սպանդներ և մնացորդներ	21	2,917,868	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ	23	46,731,176	55,024,829
Ստորադաս պարտավորություն	23	1,668,804	1,622,546
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	26	2,002,626	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	7,789,421	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24	275,693,387	229,413,186
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		25,610	-
Փոխատվության հանձնառությունների գծով պահուստ		9,422	15,903
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	19	3,015,741	3,302,023
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		1,566,580	2,414,567
Այլ պարտավորություններ	25	2,771,552	2,443,935
		344,192,187	305,031,160
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	9,366,725	9,366,725
Էմիսիոն եկամուտ		10,263,687	10,263,687
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(233,941)	(1,233,244)
Զբաղիված շահույթ		39,907,632	34,082,011
		59,304,103	52,479,179
ԲՆՊԱՄՆԵՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		403,496,290	357,510,339

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	28,384,106	23,332,375
Վճարված տոկոսներ	(11,472,231)	(11,223,313)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	5,083,013	4,373,174
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(2,199,349)	(1,651,734)
Չուտ (վճարումներ)/մուտքեր իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	(13,569)	139,682
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	5,556,880	9,414,047
Ստացված գուտ այլ գործառնական եկամուտ	147,971	560,428
Վճարումներ աշխատակիցներին	(6,878,911)	(5,052,484)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(2,179,863)	(2,039,690)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	2,068	(274,918)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(47,581,499)	(26,271,728)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(3,401,642)	(1,667,092)
Հանախորդներին տրված վարկեր	(30,803,377)	(33,797,089)
Այլ ակտիվներ	(1,600,046)	87,752
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	3,800	60,447
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(2,156,270)	2,382,546
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,000,023	(11,999,996)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,701,705	124,578,156
Այլ պարտավորություններ	(345,586)	176,853
Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	(26,357,595)	71,127,416
Վճարված շահութահարկ	(3,331,641)	(528,604)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(29,689,236)	70,598,812
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,189,009)	(686,432)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(45,504,703)	(22,134,895)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	44,022,454	9,710,582
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(1,666,335)	(95,575)
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարումից	1,326,021	4,747,434
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(3,011,572)	(8,458,886)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	(775,333)	(1,192,289)
Վճարված շահաբաժիններ	(5,000,000)	(3,000,000)
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	-	2,795,012
Ստացված այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	5,114,865	14,424,285
Այլ փոխառու միջոցների և ստորադաս պարտավորությունների մարում	(14,440,294)	(16,543,695)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	3,316,201	3,554,180
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(1,158,420)	(9,870,300)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(12,942,981)	(9,832,807)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ (նվազում)/աճ	(45,643,789)	52,307,119
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1,157,263	(10,237,912)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	16,578	11,736
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկազմի դրությամբ	85,496,674	43,415,731
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	41,026,726	85,496,674

13

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	8,803,655	8,031,745	(124,604)	23,910,472	40,621,268
Տարվա շահույթ	-	-	-	13,171,539	13,171,539
Այլ համապարփակ վնաս					
- Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(1,108,440)	-	(1,108,440)
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(200)	-	(200)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(1,108,640)	13,171,539	12,062,899
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	563,070	2,231,942	-	-	2,795,012
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	(3,000,000)	(3,000,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	563,070	2,231,942	-	(3,000,000)	(204,988)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	9,366,725	10,263,687	(1,233,244)	34,082,011	52,479,179
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	9,366,725	10,263,687	(1,233,244)	34,082,011	52,479,179
Տարվա շահույթ	-	-	-	10,825,621	10,825,621
Այլ համապարփակ եկամուտ					
- Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	1,037,484	-	1,037,484
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(38,181)	-	(38,181)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	999,303	10,825,621	11,824,924
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	(5,000,000)	(5,000,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	(5,000,000)	(5,000,000)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	9,366,725	10,263,687	(233,941)	39,907,632	59,304,103

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Կառուցվածքը և գործունեությունը

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (Բանկ) բաց բաժնետիրական ընկերություն է, որի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Բանկը 1991թ-ին հիմնադրված «Հայկապ Բանկ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդն է: Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից 1991թ. սեպտեմբերի 20-ին տրված թիվ 4 լիցենզիայի համաձայն:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, վարկերի տրամադրումը, արտարժույթով գործարքների իրականացումը և իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց այլ բանկային ծառայությունների մատուցումն է:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International, Diners Club վճարային համակարգերի անդամ:

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է 51 մասնակցությունից և Երևանում գտնվող գլխամասային գրասենյակի միջոցով: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Երևան, Բուզանդի 87 շ., 85 տարածք:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ.	2022թ.
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	68.35%	68.35%
Բարսեղ Բեգլարյան	21.37%	21.37%
Սանասար Բեգլարյան	9.94%	9.94%
Այլ փոքրամասնության բաժնետերեր	0.34%	0.34%
	100.00%	100.00%

Բանկի վերջնական հսկող անձն է Բարսեղ Բեգլարյանը, ով իրավասու է ղեկավարել Բանկի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Բանկի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

Հաշվետու ամսաթվից հետո բաժնետերերի կազմը չի փոխվել:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,066 (2022թ-ին՝ 1,012):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվեցին սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրեց անորոշությունը գործարար միջավայրում: 2023թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի ռազմական ուժերը սկսեցին նոր ռազմական գործողություն, որի հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղի բնակչությունը ստիպված էր լքել իր բնակավայրը և տեղափոխվել Հայաստան՝ Ադրբեջանին թողնելով հսկողությունը տարածքի նկատմամբ:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 404.79 դրամ և 393.57 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և համապատասխանաբար 447.90 դրամ և 420.06 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն – Ծանոթագրություն 27 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեքը. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ վերականգնվող դրամական հոսքերը գնահատելու համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 26 (բ):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի փոփոխություններ

Բանկը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2023թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

Տեղեկատվություն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի վերաբերյալ

Բանկը կիրառում է «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումը» (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ) 2023թ. հունվարի 1-ից: Թեև փոփոխությունները չեն հանգեցրել որևէ փոփոխության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում, դրանք ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ բացահայտված տեղեկատվության վրա:

Փոփոխությունները պահանջում են բացահայտել հաշվապահական հաշվառման «էական», այլ ոչ «նշանակալի» մասերը: Փոփոխությունները ներառում են նաև ուղեցույց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման հետ կապված էականության հասկացության կիրառման վերաբերյալ՝ օգնելով կազմակերպություններին տրամադրել կազմակերպությանը հատուկ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը վերաբերյալ օգտակար տեղեկատվություն, որն անհրաժեշտ է օգտագործողներին ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված այլ տեղեկատվությունը հասկանալու համար:

Դեկավարությունը վերանայել է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և թարմացրել է Ծանոթագրություն 4-ում՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր» (2022թ-ին՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր») բացահայտված որոշակի տեղեկատվությունը՝ փոփոխություններին համապատասխան:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված՝ ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված՝ արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծառայության կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծառայության կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Ծառայության կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Բանկը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապահանջվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Քիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն քիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- քիզնես մոդելի (և այդ քիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում քիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- յժակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանաչման ժամանակ: Ապահանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև Բանկը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չհասնող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- գուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 26 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *օգտագործված փոխառությունների հանձնառություններ*՝ որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս

ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանակությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության ամկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային

կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և

- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով» հոդվածում:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

«Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվություններ» հոդվածը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներառում է՝

- հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերը (Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնց սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(է) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(թ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ի) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Բանկը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նոսրացված շահույթի վերաբերյալ տվյալներ իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին՝ ճշգրտված Բանկին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթը որոշվում է ճշգրտելով Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը՝ ճշգրտված Բանկին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով՝ բոլոր նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելու համար, որոնք իրենցից ներկայացնում են աշխատակիցներին տրամադրված փոխարկելի պարտատոմսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները:

(լ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվերին ավարտված տարիների ընթացքում:

(խ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք սկնկավում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ծ) Գեռևա չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2023թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի և կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)
- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հանախորդներին տրված վարկեր	20,973,090	18,009,072
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,674,313	540,037
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,099,081	516,288
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	603,540	817,870
Այլ	128,969	78,442
	24,478,993	19,961,709
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,207,352	3,337,842
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	28,686,345	23,299,551
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	36,584	2,118
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	28,722,929	23,301,669
Տոկոսային ծախս		
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	7,273,554	5,694,669
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ	3,626,250	3,903,124
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	275,488	357,069
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	271,840	296,574
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	243,026	308,164
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	200,330	1,097,848
	11,890,488	11,657,448
Չուտ տոկոսային եկամուտ	16,832,441	11,644,221

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	2,301,545	1,474,458
Դրամական փոխանցումներ*	1,388,407	1,265,564
Կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում*	976,523	1,304,259
Այլ	416,538	328,893
	5,083,013	4,373,174
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Վճարային քարտերով գործառնություններ	1,508,191	987,212
Վճարային համակարգի ծառայություններ	450,818	574,034
Փոնդային բորսայի ծառայություններ	143,955	41,945
Երաշխավորություններ	96,385	48,543
	2,199,349	1,651,734
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս	2,883,664	2,721,440

* 2022թ. համար 505,480 հազար դրամ գումարը «կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում» հոդվածից վերադասակարգվել է «դրամական փոխանցումներ» հոդված՝ ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

(ա) Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Բանկի հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը: Բանկը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով հասույթը հիմնականում ճանաչում է ժամանակի որոշակի պահին: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթը ներառում է.

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,083,013	4,373,174

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել էական դերիտորական պարտքեր կամ պայմանագրի գծով պարտավորություններ հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով:

7 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	5,556,879	9,414,047
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(258,199)	(494,270)
	5,298,680	8,919,777

8 Այլ գործառնական եկամուտ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ապահովագրական հատուցումներ	388,188	-
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	281,698	512,191
Չուտ օգուտ այլ ակտիվների վաճառքից	98,050	153,677
Չուտ օգուտ հիմնական միջոցների օտարումից	5,175	403,563
Այլ գործառնական եկամուտ	273,916	241,763
	1,047,027	1,311,194

9 Ուղղակի բանկային ծախսեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	406,294	261,388
Վնաս իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի սկզբնական ճանաչումից	174,908	-
Ինկասացիայի ծառայությունների ծախսեր	118,479	108,600
Վճարումներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	36,042	27,265
Այլ գործառնական ծախսեր	163,333	327,868
	899,056	725,121

10 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ (կորուստ)/օգուտ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,739	-	-	15,739
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(43,447)	-	-	(43,447)
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	(269,970)	174,447	270,931	(175,408)
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	(117,919)	250,918	(365,456)	(232,457)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	(4,633)	-	-	(4,633)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(21,417)	-	-	(21,417)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր*	(378,827)	-	-	(378,827)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր*	(588,621)	-	-	(588,621)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	6,481	-	-	6,481
Ընդամենը	(1,402,614)	425,365	(94,525)	(1,071,774)

* Ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի արժեզրկումից զուտ օգուտի/(կորուստի) կազմում ներառված են դուրս գրված Արցախի պարտքային արժեթղթերը՝ համապատասխանաբար 574,779 հազար դրամի և 561,378 հազար դրամի չափով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(11,853)	-	-	(11,853)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	41,653	-	-	41,653
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	24,625	569,348	434,766	1,028,739
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	(161,516)	250,848	(1,030,791)	(941,459)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(4,562)	-	-	(4,562)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(100,240)	-	-	(100,240)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	81,210	-	-	81,210
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(11,556)	-	-	(11,556)
Ընդամենը	(142,239)	820,196	(596,025)	81,932

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,338,182	1,186,248
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	371,449	322,645
Գովազդ և շուկայավարում	336,934	234,759
Չհատուցվող հարկեր և տուրքեր	316,391	238,609
Անվտանգության ծառայություն	259,891	270,024
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	209,970	191,589
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	183,369	203,591
Ապահովագրություն	146,660	129,547
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	70,983	60,023
Մասնագիտական ծառայություններ*	64,991	79,335
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	4,465	15,775
Գուղվիի արժեզրկում	-	362,602
Այլ	214,760	289,764
	3,518,045	3,584,511

* 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մասնագիտական ծառայությունների կազմում ներառված է Բանկի ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների համաձայն պատրաստված 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի արժեքը՝ 38,400 հազար դրամի չափով և համաձայնեցված ընթացակարգերի արժեքը՝ 4,800 հազար դրամի չափով, որոնք վճարվել են/ենթակա են վճարման աուդիտորական կազմակերպությանը: Նշված գումարները ներկայացված են ներառյալ ԱԱՀ:

12 Շահութահարկի գծով ծախս

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	2,559,113	2,873,705
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	124,525	117,274
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	2,683,638	2,990,979

2023թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2022թ-ին՝ 18%):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2023թ. հազ. դրամ	%	2022թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	13,509,259		16,162,518	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(2,431,667)	(18.0)	(2,909,253)	(18.0)
Չնվազեցվող ծախսեր	(251,971)	(1.9)	(81,726)	(0.5)
	(2,683,638)	(19.9)	(2,990,979)	(18.5)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	15,743,937	18,575,027
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	20,292,220	59,643,637
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
– Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	-	68,330
– A1-ից A3 վարկանիշով	3,441,357	5,283,920
– Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	291,112	-
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	243,428	319,988
– B1-ից B3 վարկանիշով	-	1,311,559
– վարկանիշ չունեցող	1,026,040	321,320
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	5,001,937	7,305,117
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,038,094	85,523,781
Պարտքային կորստի պահուստ	(11,368)	(27,107)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,026,726	85,496,674

Պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Եթե պայմանագրային կողմերը չունեն «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներ, բայց ունեն «Standard & Poor's» և/կամ «Fitch» վարկանիշային գործակալությունների կողմից շնորհված վարկանիշներ, վարկանիշները փոխարկվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության համարժեք վարկանիշների: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող դասում ներառված են ռուսական բանկերում պահվող 733,706 հազար դրամ գումարով մնացորդները, որոնք ունեին «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba1-ից Ba3 վարկանիշներ՝ նախքան ռուսական բանկերի համար վարկանիշները չեղարկելը:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(27,107)	-	-	(27,107)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	27,107	-	-	27,107
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(11,368)	-	-	(11,368)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(11,368)	-	-	(11,368)

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Գրանցված միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(15,254)	-	-	(15,254)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	15,254	-	-	15,254
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(27,107)	-	-	(27,107)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(27,107)	-	-	(27,107)

14 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	28,088,788	24,410,369
- ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	-	1,008,887
- Արցախի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	-	197,379
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	28,088,788	25,616,635
Ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր		
- վարկանիշ չունեցող	-	1,689,405
Ընդամենը ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր	-	1,689,405
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	6,749,449	6,629,795
- B1-ից B3 վարկանիշով	3,433,725	3,539,556
- վարկանիշ չունեցող	4,782,986	4,841,097
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	14,966,160	15,010,448
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	140,850	110,448
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող՝ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	43,195,798	42,426,936
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	2,061,819	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,061,819	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	45,257,617	42,426,936

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Եթե պայմանագրային կողմերը չունեն «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներ, բայց ունեն «Standard & Poor's» և/կամ «Fitch» վարկանիշային գործակալությունների կողմից շնորհված վարկանիշներ, վարկանիշները փոխարկվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության համարժեք վարկանիշների: Դեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1-B2 վարկանիշին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ

2023թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	367,182	-	-	367,182
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(182,551)	-	-	(182,551)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	184,631	-	-	184,631

հազ. դրամ

2022թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	266,942	-	-	266,942
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	100,240	-	-	100,240
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	367,182	-	-	367,182

(i) Որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

Անվանումը	Գ-րանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2023թ.	2022թ.
			2023թ.	2022թ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	6.25%	6.25%	82,500	82,500
«Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Հեռահաղորդակցություն	0.36%	-	30,000	-
«ԱՔՈԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Վարկային տեղեկատվական գործակալություն	4.69%	4.69%	25,065	25,065
SWIFT	Բելիգիա	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	3,285	2,883
					140,850	110,448

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում, քլիրինգային կազմակերպություններում և վարկային բյուրոներում: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ այդ գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց սկզբնական արժեքներին 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	8,518,780	5,812,978
- Արցախի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	-	1,917,304
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	8,518,780	7,730,282
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,011	263,237
- B1-ից B3 վարկանիշով	18,470	90,903
- վարկանիշ չունեցող	315,457	958,620
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	334,938	1,312,760
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,853,718	9,043,042
Պարտքային կորստի պահուստ	(25,385)	(11,543)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,828,333	9,031,499

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody’s» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Դեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody’s» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1 վարկանիշին 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2022թ-ին՝ B1):

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(11,543)	-	-	(11,543)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(13,842)	-	-	(13,842)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(25,385)	-	-	(25,385)
հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(92,753)	-	-	(92,753)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	81,210	-	-	81,210
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(11,543)	-	-	(11,543)

ՀՀ կառավարության 2023թ. դեկտեմբերի 28-ի թիվ 2326 որոշման համաձայն՝ Արցախի ամրոտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը փոխարինվել են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության փոխարինման պահին 3,057,216 հազար դրամ իրական արժեքով պարտատոմսերով: Ծանաչված արժեզրկումից կորստի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 10-ում:

15 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,642,500	1,080,000
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	24,247,731	20,223,692
Ընդամենը պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	26,890,231	21,303,692
Վարկեր և ավանդներ		
Հայկական բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	119,950
- վարկանիշ չունեցող	4,845,932	3,157,563
Այլ ոչ ռեզիդենտ բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ		
- Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	622,425	-
- A1-ից A3 վարկանիշով	28,956,750	-
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	6,721,500	-
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	7,085,186	2,361,814
- վարկանիշ չունեցող	6,938,427	6,458,773
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	55,170,220	12,098,100
Ընդամենը բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	82,060,451	33,401,792
Պարտքային կորստի պահուստ	(115,101)	(71,654)
Ընդամենը բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	81,945,350	33,330,138

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի երթագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2022թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2022թ-ին՝ 8%՝ ՀՀ դրամով և 10%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը երթագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են երթագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկն ունի չորս պայմանագրային կողմ, որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին այդպիսի պայմանագրային կողմերի չկային, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 35,678,250 հազար դրամ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(71,654)	-	-	(71,654)
Մարված ակտիվներ	71,654	-	-	71,654
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	(115,101)	-	-	(115,101)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(115,101)	-	-	(115,101)

հազ. դրամ	2022			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(113,307)	-	-	(113,307)
Մարված ակտիվներ	113,307	-	-	113,307
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	(71,654)	-	-	(71,654)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(71,654)	-	-	(71,654)

(գ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակը

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ոչ ռեզիդենտ բանկերի և ֆինանսական հաստատությունների վարկանիշ չունեցող դասում ներառված են ռուսական բանկում պահվող 2,184,055 հազար դրամ գումարով մնացորդները, որն ուներ «Moody's» գործակալության Ba1 վարկանիշ՝ նախքան ռուսական բանկերի համար վարկանիշները չեղարկելը, և ռուսական բանկում պահվող 4,548,761 հազար դրամ գումարով մնացորդներ, որի վարկանիշը ղեկավարության գնահատմամբ մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության Ca-C վարկանիշին (2022թ-ին 4,221,941 հազար դրամ գումարով մնացորդներ ռուսական բանկում, որն ուներ «Moody's» գործակալության Ba2 վարկանիշ՝ նախքան ռուսական բանկերի համար վարկանիշները չեղարկելը, և 2,236,833 հազար դրամ գումարով մնացորդներ ռուսական բանկում, որի վարկանիշը ղեկավարության գնահատմամբ մոտավորապես համապատասխանում էր «Moody's» գործակալության Ca-C վարկանիշին):

Ղեկավարության գնահատմամբ հայկական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների վարկանիշ չունեցող դասում ներառված մնացորդները մոտավորապես համապատասխանում են «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B2 վարկանիշին (2022թ-ին՝ B2):

Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխառություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխառությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն և ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Եթե պայմանագրային կողմերը չունեն «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներ, բայց ունեն «Standard & Poor's» և/կամ «Fitch» վարկանիշային գործակալությունների կողմից շնորհված վարկանիշներ, վարկանիշները փոխարկվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության համարժեք վարկանիշների:

16 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	11,388,297	7,875,241
Ընդամենը համախառն ստացվելիք գումարներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	11,388,297	7,875,241
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	-
Ընդամենը զուտ ստացվելիք գումարներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	11,388,297	7,875,241

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են վարկանիշ չունեցող խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1-ից B2 վարկանիշին: Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված չեն և ժամկետանց չեն:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (<< պետական արժեթղթեր) իրական արժեքը կազմում է 12,011,051 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 8,192,269 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառության, արժեթղթերի փոխառության և փոխառություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	Ծնթգ.	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր			
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	17(i)	78,943,484	66,486,906
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	17(i)	25,840,957	23,273,439
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		104,784,441	89,760,345
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր			
Գյուղատնտեսական վարկեր	17(i)	4,156,951	3,615,737
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	17(i)	45,236,250	32,508,068
Ոսկու գրավով վարկեր	17(i)	9,257,396	9,352,940
Հիփոթեքային վարկեր	17(i)	30,708,396	26,652,170
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	17(i)	2,033,826	1,072,931
Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	17(i)	7,316,708	7,519,368
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		98,709,527	80,721,214
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր		203,493,968	170,481,559
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	17(ii)	775,978	-
Պարտքային կորստի պահուստ		(3,730,603)	(4,035,955)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր		200,539,343	166,445,604

(i) Հաճախորդներին տրված վարկեր

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	71,777,091	3,304,456	420,603	75,502,150
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	3,441,334	3,441,334
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	71,777,091	3,304,456	3,861,937	78,943,484
Պարտքային կորստի պահուստ	(238,723)	(234,337)	(867,475)	(1,340,535)
Ընդամենը գուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	71,538,368	3,070,119	2,994,462	77,602,949
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	25,035,882	136,611	108,465	25,280,958
- մինչև 30 օր ժամկետանց	242,502	34,496	72,069	349,067
- 31-90 օր ժամկետանց	-	119,991	-	119,991
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	57,723	57,723
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	33,218	33,218
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	25,278,384	291,098	271,475	25,840,957
Պարտքային կորստի պահուստ	(148,956)	(71,861)	(90,074)	(310,891)
Ընդամենը գուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	25,129,428	219,237	181,401	25,530,066
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	97,055,475	3,595,554	4,133,412	104,784,441
Ընդամենը գուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	96,667,796	3,289,356	3,175,863	103,133,015
Գյուղատնտեսական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,003,788	8,345	8,660	4,020,793
- մինչև 30 օր ժամկետանց	10,123	-	2,905	13,028
- 31-90 օր ժամկետանց	-	18,805	1,481	20,286
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	8,789	8,789
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	94,055	94,055
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	4,013,911	27,150	115,890	4,156,951
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,846)	(7,776)	(49,216)	(72,838)
Ընդամենը գուտ գյուղատնտեսական վարկեր	3,998,065	19,374	66,674	4,084,113
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	42,069,565	249,401	245,811	42,564,777
- մինչև 30 օր ժամկետանց	380,107	72,502	40,823	493,432
- 31-90 օր ժամկետանց	-	133,766	52,659	186,425
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	668,043	668,043
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	1,323,573	1,323,573
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	42,449,672	455,669	2,330,909	45,236,250
Պարտքային կորստի պահուստ	(290,860)	(69,355)	(1,034,941)	(1,395,156)
Ընդամենը գուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	42,158,812	386,314	1,295,968	43,841,094

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	9,184,346	5,735	26,958	9,217,039
- մինչև 30 օր ժամկետանց	20,006	1,128	1,127	22,261
- 31-90 օր ժամկետանց	-	6,081	690	6,771
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	9,240	9,240
- Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	-	-	2,085	2,085
Պարտքային կորստի պահուստ	9,204,352	12,944	40,100	9,257,396
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	(2,310)	(543)	(7,525)	(10,378)
	9,202,042	12,401	32,575	9,247,018
Հիփոթեքային վարկեր				
ոչ ժամկետանց				
- մինչև 30 օր ժամկետանց	30,177,471	196,339	186,205	30,560,015
- 31-90 օր ժամկետանց	98,893	-	2,748	101,641
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	46,740	46,740
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	30,276,364	196,339	235,693	30,708,396
Պարտքային կորստի պահուստ	(17,564)	(11,020)	(98,335)	(126,919)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	30,258,800	185,319	137,358	30,581,477
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,939,869	-	61,367	2,001,236
- մինչև 30 օր ժամկետանց	23,530	-	-	23,530
- 31-90 օր ժամկետանց	-	7,064	1,996	9,060
Ընդամենը համախառն գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,963,399	7,064	63,363	2,033,826
Պարտքային կորստի պահուստ	(8,780)	(2,609)	(6,855)	(18,244)
Ընդամենը զուտ գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,954,619	4,455	56,508	2,015,582
Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	6,948,974	45,903	140,297	7,135,174
- մինչև 30 օր ժամկետանց	27,426	1,134	5,164	33,724
- 31-90 օր ժամկետանց	-	21,698	3,033	24,731
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	94,030	94,030
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	29,049	29,049
Ընդամենը համախառն գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	6,976,400	68,735	271,573	7,316,708
Պարտքային կորստի պահուստ	(280,270)	(27,286)	(143,453)	(451,009)
Ընդամենը զուտ գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	6,696,130	41,449	128,120	6,865,699
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	94,884,098	767,901	3,057,528	98,709,527
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	94,268,468	649,312	1,717,203	96,634,983
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	191,939,573	4,363,455	7,190,940	203,493,968
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	190,936,264	3,938,668	4,893,066	199,767,998

* Արդյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը վերանայել է խոշոր ընկերությունների դասակարգման չափանիշները: Արդյունքում, հաճախորդներին տրված վարկերի 1-ին փուլ դասված՝ 1,111,681 հազար դրամ համախառն գումարը խոշոր ընկերություններից վերադասակարգվել է փոքր և միջին ընկերությունների՝ ելնելով բիզնեսի չափերից: 1,683,274 հազար դրամ համադրելի տվյալները համապատասխանաբար ճշգրտվել են:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	59,247,258	3,705,713	-	62,952,971
- մինչև 30 օր ժամկետանց	82,536	-	-	82,536
- 31-90 օր ժամկետանց	-	236,965	-	236,965
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	3,214,434	3,214,434
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	59,329,794	3,942,678	3,214,434	66,486,906
Պարտքային կորստի պահուստ	(76,582)	(395,268)	(1,169,733)	(1,641,583)
Ընդամենը գուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	59,253,212	3,547,410	2,044,701	64,845,323
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	22,631,807	396,995	12,155	23,040,957
- մինչև 30 օր ժամկետանց	39,271	-	-	39,271
- 31-90 օր ժամկետանց	-	97,604	-	97,604
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	67,871	67,871
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	27,736	27,736
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	22,671,078	494,599	107,762	23,273,439
Պարտքային կորստի պահուստ	(39,235)	(82,871)	(10,776)	(132,882)
Ընդամենը գուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	22,631,843	411,728	96,986	23,140,557
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	82,000,872	4,437,277	3,322,196	89,760,345
Ընդամենը գուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	81,885,055	3,959,138	2,141,687	87,985,880
Գյուղատնտեսական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,343,419	85,972	11,076	3,440,467
- մինչև 30 օր ժամկետանց	58,327	-	-	58,327
- 31-90 օր ժամկետանց	-	10,282	4,378	14,660
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	11,882	11,882
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	90,401	90,401
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	3,401,746	96,254	117,737	3,615,737
Պարտքային կորստի պահուստ	(12,519)	(10,253)	(43,533)	(66,305)
Ընդամենը գուտ գյուղատնտեսական վարկեր	3,389,227	86,001	74,204	3,549,432
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	29,234,058	373,696	91,503	29,699,257
- մինչև 30 օր ժամկետանց	319,415	51,193	71,191	441,799
- 31-90 օր ժամկետանց	-	187,301	59,668	246,969
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	1,755,839	1,755,839
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	364,204	364,204
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	29,553,473	612,190	2,342,405	32,508,068
Պարտքային կորստի պահուստ	(155,992)	(72,653)	(1,152,370)	(1,381,015)
Ընդամենը գուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	29,397,481	539,537	1,190,035	31,127,053

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	9,098,991	107,653	19,383	9,226,027
- մինչև 30 օր ժամկետանց	15,692	91	4,673	20,456
- 31-90 օր ժամկետանց	-	35,180	6,035	41,215
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	65,242	65,242
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	9,114,683	142,924	95,333	9,352,940
Պարտքային կորստի պահուստ	(5,146)	(8,819)	(17,207)	(31,172)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	9,109,537	134,105	78,126	9,321,768
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	26,129,173	325,906	30,644	26,485,723
- մինչև 30 օր ժամկետանց	116,508	-	-	116,508
- 31-90 օր ժամկետանց	-	31,418	12,877	44,295
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	5,644	5,644
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	26,245,681	357,324	49,165	26,652,170
Պարտքային կորստի պահուստ	(43,368)	(103,626)	(5,947)	(152,941)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	26,202,313	253,698	43,218	26,499,229
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,043,695	20,599	1,796	1,066,090
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,891	-	-	4,891
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	1,950	1,950
Ընդամենը համախառն գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,048,586	20,599	3,746	1,072,931
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,322)	(1,954)	(432)	(5,708)
Ընդամենը զուտ գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,045,264	18,645	3,314	1,067,223
Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,090,187	185,857	53,703	7,329,747
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,568	-	13,723	35,291
- 31-90 օր ժամկետանց	-	42,614	20,038	62,652
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	91,678	91,678
Ընդամենը համախառն գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	7,111,755	228,471	179,142	7,519,368
Պարտքային կորստի պահուստ	(274,339)	(170,868)	(179,142)	(624,349)
Ընդամենը զուտ գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	6,837,416	57,603	-	6,895,019
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	76,475,924	1,457,762	2,787,528	80,721,214
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	75,981,238	1,089,589	1,388,897	78,459,724
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	158,476,796	5,895,039	6,109,724	170,481,559
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	157,866,293	5,048,727	3,530,584	166,445,604

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխաստվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	82,000,872	4,437,277	3,322,196	89,760,345
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	50,614,776	-	-	50,614,776
Մարված ակտիվներ	(35,169,804)	(2,476,318)	(171,944)	(37,818,066)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	317,821	(317,821)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,201,479)	2,211,430	(9,951)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(138,538)	(461,343)	599,881	-
Վերականգնումներ	-	-	174,929	174,929
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(252,638)	(252,638)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	1,631,827	202,329	470,939	2,305,095
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	97,055,475	3,595,554	4,133,412	104,784,441

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	71,498,151	6,673,816	4,664,967	82,836,934
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	52,239,158	-	-	52,239,158
Մարված ակտիվներ	(31,008,126)	(2,041,430)	(699,852)	(33,749,408)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,385,533	(1,385,533)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,067,909)	2,097,285	(29,376)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(118,642)	(76,358)	195,000	-
Վերականգնումներ	-	-	1,640	1,640
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(279,096)	(279,096)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(9,927,293)	(830,503)	(531,087)	(11,288,883)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	82,000,872	4,437,277	3,322,196	89,760,345

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	115,817	478,139	1,180,509	1,774,465
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	214,160	-	-	214,160
Մարված ակտիվներ	(152,466)	(210,884)	(39,833)	(403,183)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	34,722	(34,722)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,694)	6,469	(1,775)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(261)	(46,589)	46,850	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	178,509	111,279	(276,173)	13,615
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	269,970	(174,447)	(270,931)	(175,408)
Վերականգնումներ	-	-	174,929	174,929
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(252,638)	(252,638)
Չեղջի ծախսագրում	-	-	94,677	94,677
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	1,892	2,506	31,003	35,401
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	387,679	306,198	957,549	1,651,426

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	151,202	1,210,312	2,045,757	3,407,271
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	70,708	-	-	70,708
Մարված ակտիվներ	(77,741)	(285,163)	(307,751)	(670,655)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	96,486	(96,486)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,384)	4,871	(1,487)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(50)	(1,507)	1,557	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(110,644)	(191,063)	(127,085)	(428,792)
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	(24,625)	(569,348)	(434,766)	(1,028,739)
Վերականգնումներ	-	-	1,640	1,640
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(279,096)	(279,096)
Չեղջի ծախսագրում	-	-	165,706	165,706
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(10,760)	(162,825)	(318,732)	(492,317)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	115,817	478,139	1,180,509	1,774,465

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	76,475,924	1,457,762	2,787,528	80,721,214
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	96,743,395	-	-	96,743,395
Մարված ակտիվներ	(77,352,179)	(680,492)	(765,910)	(78,798,581)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	295,129	(274,003)	(21,126)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(508,941)	649,231	(140,290)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,145,706)	(319,760)	1,465,466	-
Վերականգնումներ	-	-	655,755	655,755
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,327,529)	(1,376,070)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	376,475	(64,381)	452,174	763,814
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	94,884,098	767,901	3,057,528	98,709,527

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	68,829,462	3,425,098	1,102,422	73,356,982
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	41,734,852	-	-	41,734,852
Մարված ակտիվներ	(28,743,156)	(1,605,035)	(337,472)	(30,685,663)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	600,549	(600,549)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(559,783)	859,713	(299,930)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,045,522)	(466,797)	2,512,319	-
Վերականգնումներ	-	-	154,246	154,246
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(380,319)	(380,319)
Արտարժույթի փոխարժեքի վերագնահատում	(4,408,282)	(100,348)	(404,561)	(4,913,191)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	1,067,804	(54,320)	440,823	1,454,307
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	76,475,924	1,457,762	2,787,528	80,721,214

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	494,686	368,172	1,398,632	2,261,490
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	630,842			630,842
Մարված ակտիվներ	(186,492)	(247,871)	(147,937)	(582,300)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	55,224	(51,969)	(3,255)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(7,874)	69,537	(61,663)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(18,600)	(93,981)	112,581	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(355,181)	73,366	465,730	183,916
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	117,919	(250,918)	365,456	232,457
Վերականգնումներ	-	-	655,755	655,755
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,327,529)	(1,327,529)
Չեղջի ծախսագրում	-	-	223,222	223,222
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	3,025	1,335	24,789	29,149
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	615,630	118,589	1,340,325	2,074,544

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	352,340	632,791	548,216	1,533,346
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	310,234	-	-	310,234
Մարված ակտիվներ	(222,434)	(462,371)	(131,800)	(816,605)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	62,117	(61,519)	(598)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,088)	68,870	(65,782)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(17,055)	(49,507)	66,562	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	31,742	253,679	1,162,409	1,447,830
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	161,516	(250,848)	1,030,791	941,459
Չեղջի ծախսագրում	-	-	71,816	71,816
Վերականգնումներ	-	-	154,246	154,246
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(380,319)	(380,319)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(19,170)	(13,771)	(26,118)	(59,059)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	494,686	368,172	1,398,632	2,261,490

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 27 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների:

31 դեկտեմբերի 2023թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր		
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	1,267,603	1,267,603
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	20,875,226	20,875,226
Ոսկի և ոսկյա զարդեր	3,252	3,252
Անշարժ գույք	64,497,049	64,497,049
Փոխադրամիջոցներ	1,068,732	1,068,732
Այլ գրավ	7,264,080	7,264,080
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	4,981,209	-
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	99,957,152	94,975,943
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	-	-
Անշարժ գույք	2,942,377	2,942,377
Փոխադրամիջոցներ	22,188	22,188
Այլ գրավ	211,298	211,298
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	3,175,863	3,175,863
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	103,133,015	98,151,806

31 դեկտեմբերի 2022թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր		
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	2,116,990	2,116,990
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	16,738,513	16,738,513
Ոսկի և ոսկյա զարդեր	9,879	9,879
Անշարժ գույք	57,503,571	57,503,571
Փոխադրամիջոցներ	446,092	446,092
Այլ գրավ	1,849,826	1,849,826
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	7,179,322	-
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	85,844,193	76,815,045
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	-	-
Անշարժ գույք	2,018,075	2,018,075
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	123,612	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	2,141,687	2,018,075
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	87,985,880	78,833,120

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկերը և ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերը հիմնականում ապահովված են անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ սպառողական վարկերը տրամադրվում են 70-80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ՝ կախված գրավի գտնվելու վայրից:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 95-100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ՝ կախված վարկի պայմաններից:

Գյուղատնտեսական վարկերի և գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկերի դիմաց գրավադրվում են փոխադրամիջոցները, անշարժ գույքը, այլ շարժական ակտիվները և հիմնական միջոցները: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Գրավով չապահովված սպառողական վարկերը հիմնականում իրենցից ներկայացնում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները:

(iii) Առգրավված գրավ

2023 դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնական անշարժ գույքը:

	2023թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	2022թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,805,492	1,884,816
Ավելացումներ	221,384	338,179
Վանառք	(390,141)	(417,503)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,636,735	1,805,492

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 10%-ից 30% զեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Վարկային պորտֆելի ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների և տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Առևտուր	52,331,164	45,617,189
Ծինարարություն	19,673,324	13,847,925
Հյուրանոցային և ռեստորանային ոլորտ	4,768,100	8,325,264
Արդյունաբերություն և այլ արտադրություն	8,541,707	5,895,618
Էներգետիկայի բնագավառ	2,512,384	2,147,363
Գյուղատնտեսություն և սննդի վերամշակում	2,437,518	1,467,984
Կապի ծառայություններ	1,274,127	1,180,489
Տրանսպորտ	1,094,674	847,517
Բժշկական ծառայություններ	754,367	424,741
Տուրիզմ	487,759	96,750
Արտադրություն	16,151	38,028
Այլ	10,893,168	9,871,477
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	98,709,528	80,721,214
	203,493,971	170,481,559
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,725,973)	(4,035,955)
	199,767,998	166,445,604

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 104,784,442 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2022թ-ին՝ 89,080,825 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 12,123,081 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2022թ-ին՝ 12,289,463 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 21):

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ փոխառու կամ կապակցված փոխառությունների խումբ (2022թ-ին՝ մեկ փոխառու), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 24,891,276 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 19,915,810 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	346,914	-
Մեկից երկու տարի ժամկետով	327,833	-
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	226,934	-
Երեքից չորս տարի ժամկետով	93,143	-
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	59,799	-
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում	775,978	-
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,633)	-
Չուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	771,345	-

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	827,651	-	-	827,651
Մարված ակտիվներ	(84,681)	-	-	(84,681)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	33,008	-	-	33,008
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	775,978	-	-	775,978

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,939	-	-	4,939
Մարված ակտիվներ	(505)	-	-	(505)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	199	-	-	199
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,633	-	-	4,633

(ա) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների որակի վերլուծություն

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
- ոչ ժամկետանց	775,978	-	-	775,978
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք ընդամենը համախառն գումարներ	775,978	-	-	775,978
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(4,633)	-	-	(4,633)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք ընդամենը գուտ գումարներ	771,345	-	-	771,345

(բ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(գ) Գրավի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեգրված՝ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		
Փոխադրամիջոցներ	775,978	775,978
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	775,978	775,978

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	3,969,687	531,463	3,800,075	1,988,074	185,825	2,097,249	12,572,373
Ավելացումներ	68,589	72,388	479,779	128,955	17,046	422,252	1,189,009
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(44,499)	(40,588)	(74,953)	(22,065)	-	(182,105)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	4,038,276	559,352	4,239,266	2,042,076	180,806	2,519,501	13,579,277
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	1,056,033	141,945	3,121,573	1,470,494	102,610	1,440,717	7,333,372
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	105,783	35,894	237,457	108,594	16,806	236,455	740,989
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(44,277)	(40,547)	(74,929)	(21,518)	-	(181,271)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,161,816	133,562	3,318,483	1,504,159	97,898	1,677,172	7,893,090
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,876,460	425,790	920,783	537,917	82,908	842,329	5,686,187
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	3,887,072	491,459	3,414,145	1,954,504	224,071	2,013,276	11,984,527
Ավելացումներ	82,615	59,548	386,443	66,432	7,421	83,973	686,432
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(19,544)	(513)	(32,862)	(45,667)	-	(98,586)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	3,969,687	531,463	3,800,075	1,988,074	185,825	2,097,249	12,572,373
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	954,161	136,182	2,891,934	1,370,281	131,926	1,219,685	6,704,169
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	101,872	20,290	230,152	132,242	14,068	221,032	719,656
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(14,527)	(513)	(32,029)	(43,384)	-	(90,453)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,056,033	141,945	3,121,573	1,470,494	102,610	1,440,717	7,333,372
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,913,654	389,518	678,502	517,580	83,215	656,532	5,239,001

19 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի, մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 5-ից 10 տարի: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,121,428	2,917,337
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	374,251	789,362
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(597,193)	(466,592)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ և ապանանաչում	(157,041)	(118,679)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,741,445	3,121,428

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	820,145	701,188
Մեկից երկու տարի ժամկետով	743,840	654,050
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	1,677,674	1,555,064
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	534,000	803,914
Ընդամենը չզեղչված՝ վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	3,775,659	3,714,216
Զվաստական ֆինանսական ծախսեր	(759,918)	(412,193)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,015,741	3,302,023

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	(597,193)	(466,592)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	(271,840)	(296,574)
Կարճաժամկետ վարձակալությանը վերաբերող ծախսեր	(70,983)	(60,023)

(դ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	775,333	1,192,289

20 Այլ ակտիվներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,305,523	1,149,114
Այլ ստացվելիք գումարներ	383,834	326,274
Պարտքային կորստի պահուստ	(52,031)	(30,614)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,637,326	1,444,774
Կանխավճարներ	1,275,458	724,539
Թանկարժեք մետաղներ	231,836	46,360
Նյութեր և պաշարներ	181,291	70,527
Այլ	120,346	131,783
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,808,931	973,209
Ընդամենը այլ ակտիվներ	4,446,257	2,417,983

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,689,357 հազար դրամ համախառն արժեքով (2022թ-ին՝ 1,475,388 հազար դրամ) այլ ֆինանսական ակտիվները դասվել են 1-ին փուլ և ժամկետանց չէին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(30,614)	-	-	(30,614)
Մարված ակտիվներ	30,614	-	-	30,614
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(52,031)	-	-	(52,031)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(52,031)	-	-	(52,031)

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(26,052)	-	-	(26,052)
Մարված ակտիվներ	26,052	-	-	26,052
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(30,614)	-	-	(30,614)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(30,614)	-	-	(30,614)

21 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից միջազգային ծրագրերի միջոցով	2,685,644	3,710,323
Լորո հաշիվներ	228,137	748,595
Վարկեր առևտրային բանկերից	4,087	848,168
	2,917,868	5,307,086

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պահանջները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ ֆինանսական կազմակերպություն, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին այդպիսի բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ չկային):

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,789,421	5,487,085

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ԱՄՆ դոլարով՝ 19,145 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2022թ-ին՝ 13,855 հազար ԱՄՆ դոլար): 2023թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 8,291 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր (2022թ-ին՝ 8,000 հազար ԱՄՆ դոլար):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	5,487,085	12,998,487
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	3,316,201	3,554,180
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(1,158,420)	(9,870,300)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	2,157,781	(6,316,120)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	153,744	(727,589)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	275,488	357,069
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(284,677)	(824,762)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	7,789,421	5,487,085

23 Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	37,293,739	45,562,712
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	9,437,437	9,462,117
	46,731,176	55,024,829
Ստորադաս փոխառություններ	1,668,804	1,622,546
	1,668,804	1,622,546

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս վարկ ֆինանսական կազմակերպություններից (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հինգ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 30,728,096 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 41,592,442 հազար դրամ):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական անձ հանդիսացող բաժնետիրոջից ստացված մեկ փոխառությունը, որի մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարի 13-ին:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառու միջոցներ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	55,024,829	1,622,546
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	5,114,865	-
Մարումներ	(14,440,294)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(9,325,429)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	975,185	46,513
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,521,670	104,580
Վճարված տոկոսներ	(3,465,079)	(104,835)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	46,731,176	1,668,804

հազ. դրամ	<u>Այլ փոխառու միջոցներ</u>	<u>Ստորադաս փոխառություններ</u>
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	67,748,523	1,979,440
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	14,424,285	-
Մարումներ	(16,543,695)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(2,119,410)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(10,674,844)	(356,497)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,664,842	116,120
Վճարված տոկոսներ	(3,594,282)	(116,517)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	55,024,829	1,622,546

24 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	<u>2023թ. հազ. դրամ</u>	<u>2022թ. հազ. դրամ</u>
Ընթացիկ հաշիվներ և ցայահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	77,168,125	55,683,469
- Իրավաբանական անձիք	86,693,208	86,052,290
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	94,641,578	70,489,565
- Իրավաբանական անձիք	17,190,476	17,187,862
	275,693,387	229,413,186

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 3,620,410 հազար դրամ գումարով (2022թ-ին՝ 3,821,634 հազար դրամ) մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների համար:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ հաճախորդ կամ կապակցված հաճախորդների խմբեր (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հինգ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 59,136,322 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 42,027,121 հազար դրամ):

25 Այլ պարտավորություններ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	327,281	193,635
Վճարվելիք գումարներ ճանապարհին	333,861	195,112
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	99,964	56,588
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	274,760	566,070
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,035,866	1,011,405
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	1,415,164	1,193,604
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	320,522	238,926
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,735,686	1,432,530
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,771,552	2,443,935

26 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Այլ հայկական բանկերին վճարվելիք գումարներ	2,002,626	-
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,002,626	-

(ա) Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ ի կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(բ) Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ակտիվներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված էին 2,061,819 հազար դրամ իրական արժեքով ֆինանսական ակտիվներ (<< պետական արժեթղթեր) (2022թ-ին այդպիսի ակտիվներ չկային):

27 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,873,345 սովորական բաժնետոմսից (2022թ-ին՝ 1,873,345 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 5 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 5 հազար դրամ) և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը: Այս գումարը նվազեցվում է կորստի պահուստի գումարի չափով: Պարտքային գործիքի ապաճանաչումից հետո պահուստի համապատասխան մասը վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

(գ) Ճահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով՝ բացառելով բաշխման ոչ ենթակա պահուստները: Բաշխման ոչ ենթակա պահուստները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, այդ թվում՝ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը կամ ծախսերը հատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է Բանկի կանոնադրության համաձայն, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար Բանկի մատյաններում ներկայացված Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ոչ պակաս, քան 15%-ի չափով:

2023թ-ին Բանկը հայտարարել և ամբողջությամբ վճարել է 5,000,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով շահաբաժիններ սովորական բաժնետոմսերի գծով (2,669 հազար դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց) (2022թ-ին՝ 3,000,000 հազար դրամ, 1,704 հազար դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց):

(դ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող 10,825,621 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 13,171,539 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 1,873,345 (2022թ-ին՝ 1,788,885) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Բանկը չունի նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2023թ.	2022թ.
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	1,873,345	1,760,731
Սեպտեմբերին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	-	28,154
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	1,873,345	1,788,885
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (հազ. դրամ)	5.78	7.36
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ (հազ. դրամ)	5.78	7.36

28 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Ֆինանսական, շուկայական և պարտքային ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական

պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի վերաբերյալ հաշվետվության ներկայացման համակարգ:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային հանձնաժողովների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային հանձնաժողովների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան որոտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և Ներքին աուդիտի վարչությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հանախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային հանձնաժողովի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Հաշվապահական հաշվառման, Իրավաբանական և Հարկային վարչությունների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքին մոտավոր համարժեք դրույքով: Դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է:

Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության	<i>Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը</i> որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահանջվել և դեռևս պորտֆելում է:
Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին	<i>Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին</i> ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքտի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:
Կորուստը պարտազանցման դեպքում	<i>Կորուստը պարտազանցման դեպքում</i> դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱԳԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման ղեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ	Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
2-րդ փուլ	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն բացակայում է պարտքային առումով արժեզրկված լինելու հայտանիշ, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլ	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտազանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն ղեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը դիտարկում է նաև տարբեր ղեպքեր, այդ թվում՝ վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը և այլ ղեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով ղեկավարության դատողությունից: Եթե այդ ղեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշերը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է ապագայամետ մակրոտնտեսական պարամետրերը, որոնք էական ազդեցություն են ունեցել պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության վրա:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ խմբային հիմունքով գնահատվող՝ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս անցումային մատրիցների Մարկովի մոդելում: Անցումային մատրիցները կառուցվում են նախորդ 24 ամիսների տվյալների հիման վրա:

1-ին փուլին և 2-րդ փուլին դասված հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, կիրառվում են պարտազանցման հավանականության հետևյալ միջին տոկոսները.

	12 ամսում պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Ամբողջ ժամկետի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
- ոչ ժամկետանց	1.09%-1.52%	63.46%-70.88%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	33.18%-41.03%	63.46%-70.88%
- 30-89 օր ժամկետանց	62.76%-88.14%	84.38%-88.33%
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
- ոչ ժամկետանց	0.10%-5.13%	26.88%-73.52%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5.43%-43.06%	26.88%-73.52%
- 30-89 օր ժամկետանց	26.87%-89.19%	57.18%-89.35%

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը: Բանկը հաշվարկում է պարտքի գումարը պարտագանգման պահին հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի հետ կապված ընթացիկ ռիսկը և ընթացիկ գումարի հնարավոր փոփոխությունները, որոնք թույլատրվում են պայմանագրով և առաջանում են ամորտիզացիայի արդյունքում: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով՝ Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար: 3-րդ-փուլի և ձեռքբերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հավասար է հաշվեկշռային արժեքին:

Կորուստը պարտագանգման դեպքում

Բանկն պարտագանգման դեպքում կորուստը հաշվարկում է անհատական հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, ներառյալ գրավի իրացումից ստացվելիք դրամական հոսքերը:

Անհատական հիմունքով հաշվարկվող պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկը կիրառում է հետևյալ ենթադրությունները.

- անշարժ գույք հանդիսացող գրավի արժեքը նվազեցվում է 30%-ով, իսկ շարժական գույքի արժեքը՝ 40%-80%-ով,
- գրավի իրացման ժամկետը գնահատվում է 36 ամիս:

Գրավով չապահովված վարկերի համար Բանկը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Խումբը պարտագանգման դեպքում կորստի գումարը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանգման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները այն բոլոր վարկերի համար, որոնց հետ կապված պարտականությունները չեն կատարվել: Հավաքագրվում է պարտագանգման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում է պարտագանգման ամսաթվի դրությամբ՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Բանկն օգտագործում է երկու չափանիշ որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝

- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով վերահսկվում են, որի արդյունքում հնարավոր է որոշել, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան: Վերահսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)
<ul style="list-style-type: none"> - Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները 	<ul style="list-style-type: none"> - Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:
<ul style="list-style-type: none"> - Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը 	<ul style="list-style-type: none"> - Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը - Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը
<ul style="list-style-type: none"> - Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանցման սկզբների գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում 	<ul style="list-style-type: none"> - Գործարար, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները
<ul style="list-style-type: none"> - Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները 	

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկն օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվություն լայն շրջանակ որպես տնտեսական ելակետային տվյալներ: Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում ներառում է տնտեսական ցուցանիշներ, որոնք համակարգված կապ ունեն պորտֆելի անցյալ ժամանակաշրջանների պարտագանցման դրույքների հետ, որոնցից են.

- գործազրկության մակարդակը,
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- գնաճի մակարդակը:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը՝ ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	2023թ. հազ. դրամ Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	2022թ. հազ. դրամ Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	25,294,157	66,948,754	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	45,257,617	42,426,936	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,853,718	9,043,042	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	82,060,451	33,401,792	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11,388,297	7,875,241	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,689,357	1,475,388	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Գրավ սովորաբար չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, արժեթղթերում ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի նկատմամբ պահանջների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում:

Զճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության ասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
		հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական գործիքներ		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11,388,297	-	11,388,297	(11,388,297)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	11,388,297	-	11,388,297	(11,388,297)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(2,002,626)	-	(2,002,626)	2,002,626	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(2,002,626)	-	(2,002,626)	2,002,626	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
		հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական գործիքներ		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,875,241	-	7,875,241	(7,875,241)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	7,875,241	-	7,875,241	(7,875,241)	-	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքային ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփված կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2023թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,725,915	-	-	-	-	39,300,811	41,026,726
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,482,757	6,710,149	1,105,161	24,304,314	9,514,386	140,850	45,257,617
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,008	2,487,748	25,011	854,458	5,460,108	-	8,828,333
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	52,566,292	206,036	78,103	1,679,801	526,582	26,888,536	81,945,350
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11,388,297	-	-	-	-	-	11,388,297
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	15,638,919	10,280,708	30,453,322	94,788,630	48,606,419	-	199,767,998
	20,709	35,439	-	175,712	539,485	-	771,345
	84,823,897	19,720,080	31,661,597	121,802,915	64,646,980	66,330,197	388,985,666
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	2,367,772	6,979,726	11,096,939	24,912,478	3,043,065	-	48,399,980
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	294,492	450,442	433,945	1,738,989	-	-	2,917,868
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1,185,086	9,064	-	3,238,165	3,357,106	-	7,789,421
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	32,556,294	6,030,225	20,438,029	75,309,322	145,050	141,214,467	275,693,387
	2,002,626	-	-	-	-	-	2,002,626
	127,012	135,382	323,692	1,928,507	501,148	-	3,015,741
	38,533,282	13,604,839	32,292,605	107,127,461	7,046,369	141,214,467	339,819,023
	36,896,515	5,228,633	9,649,700	14,675,454	57,600,611	(74,884,270)	49,166,643

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,305,117	-	-	-	-	78,191,557	85,496,674
Աժանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,068	-	-	-	-	-	2,068
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,554,880	6,443,978	3,671,299	23,539,676	6,106,655	110,448	42,426,936
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	157,882	1,230,668	497,117	5,582,879	1,562,953	-	9,031,499
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,440,014	420,966	167,000	430,865	567,601	21,303,692	33,330,138
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,875,241	-	-	-	-	-	7,875,241
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,119,385	13,293,356	18,803,117	93,341,370	23,888,376	-	166,445,604
	45,454,587	21,388,968	23,138,533	122,894,790	32,125,585	99,605,697	344,608,160
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,597,710	311,897	520,039	2,877,440	-	-	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	3,796,212	3,875,174	8,732,217	36,456,318	3,787,454	-	56,647,375
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	61,353	67,596	1,217,588	4,140,548	-	-	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,794,275	8,049,345	26,657,430	44,418,167	93,030	141,400,939	229,413,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	125,126	92,503	277,510	2,627,103	179,781	-	3,302,023
	14,374,676	12,396,515	37,404,784	90,519,576	4,060,265	141,400,939	300,156,755
	31,079,911	8,992,453	(14,266,251)	32,375,214	28,065,320	(41,795,242)	44,451,405

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2023թ.			2022թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	0.50%	-	-	-	-
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.46%	4.92%	4.01%	9.72%	4.55%	2.42%
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.50%	5.82%	-	7.63%	4.71%	3.96%
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14.39%	4.11%	6.63%	12.64%	3.20%	6.57%
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10.67%	4.94%	4.08%	11.50%	2.95%	3.00%
Հանախորդներին տրված վարկեր	14.89%	9.98%	7.86%	13.6%	9.5%	7.1%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	15.93%	8.82%	8.25%	-	-	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	6.87%	7.89%	4.91%	7.14%	7.06%	5.14%
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	6.85%	-	-	6.80%	4.45%	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	9.99%	4.15%	2.38%	9.82%	4.38%	2.29%
- Ընթացիկ հաշիվներ	0-7%	0-3.5%	0-1.75%	0-7%	0-3.5%	0-1.75%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	4.92%	-	-	5.09%	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9.00%	-	-	9.00%	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9.95%	-	-	-	-	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ներքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի հիման վրա:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	(311,311)	(239,839)
100 բկ զուգահեռ աճ	311,311	(239,839)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2023թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2022թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,069,383	1,132,917
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,069,383)	(1,132,917)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այդ գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխարարություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,021,369	11,819,980	2,311,585	25,152,934
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,455,922	282,591	-	5,738,513
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	332,199	-	-	332,199
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	47,159,484	24,139,011	6,910,237	78,208,732
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,736,766	1,120,360	-	4,857,126
Հանախորդներին տրված վարկեր	96,995,444	6,339,716	8,885	103,344,045
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	386,007	192,334	-	578,341
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	517,883	111,934	31,993	661,810
Ընդամենը ակտիվներ	165,605,074	44,005,926	9,262,700	218,873,700
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	101,197	110,519	-	211,716
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	37,166,711	1,795,832	-	38,962,543
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,789,421	-	-	7,789,421
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	117,714,750	42,424,582	9,253,483	169,392,815
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	60,333	19,259	456	80,048
Ընդամենը պարտավորություններ	162,832,412	44,350,192	9,253,939	216,436,543
Չուտ դիրքը	2,772,662	(344,266)	8,761	2,437,157

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	50,177,921	17,953,744	2,352,101	70,483,766
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,601,673	496,528	-	1,041,173
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	618,840	422,333	-	30,743,073
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,495,800	2,850,413	6,396,860	3,644,275
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,597,633	46,642	-	87,955,764
Հանախորդներին տրված վարկեր	83,163,572	4,792,192	-	536,551
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	419,025	29,185	88,341	70,483,766
Ընդամենը ակտիվներ	167,074,464	26,591,037	8,837,302	202,502,803
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,201,086	301,027	-	1,502,113
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	44,046,790	2,527,514	-	46,574,304
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	5,487,085	-	-	145,301,721
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	114,687,874	23,831,455	6,782,392	419,567
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	330,478	66,940	22,149	46,574,304
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	165,753,313	26,726,936	6,804,541	199,284,790
Ընդամենը պարտավորություններ	2,085,805	23,103	(2,114,700)	(5,792)
Արժույթային սվոփ պայմանագրեր	3,406,956	(112,796)	(81,939)	3,212,221

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	277,266	340,696
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(34,427)	(11,280)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հավանաբար ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը վարչություններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությամբ շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարներն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի/ (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	274,696	20,081	460,344	458,531	2,024,484	3,238,136	2,917,868
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,489,825	691,118	7,418,357	11,809,133	34,521,235	55,929,668	48,399,980
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,076,529	-	-	-	-	2,076,529	2,002,626
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,195,488	53,696	77,730	3,369,746	3,627,627	8,324,287	7,789,421
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	169,127,927	5,977,897	7,638,813	23,368,464	81,510,166	287,623,267	275,693,387
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	90,638	80,615	193,364	455,528	2,955,514	3,775,659	3,015,741
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	923,836	112,030	-	-	-	1,035,866	1,035,866
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	175,178,939	6,935,437	15,788,608	39,461,402	124,639,026	362,003,412	340,854,889
Փոխատվության հանձնառություններ	17,108,251	-	-	-	-	17,108,251	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի/ (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,277,387	316,537	311,897	557,120	3,432,079	5,895,020	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,942,953	1,896,430	3,832,003	9,340,327	48,544,527	65,556,240	56,647,375
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	38,817	28,780	67,597	1,348,373	4,561,913	6,045,479	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	144,053,926	6,206,275	8,232,244	28,219,354	49,965,702	236,677,501	229,413,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	59,814	119,629	176,805	344,938	3,013,029	3,714,215	3,302,023
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,011,405	-	-	-	-	1,011,405	1,011,405
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	148,384,302	8,567,651	12,620,546	39,810,112	109,517,250	318,899,861	301,168,160
Փոխատվության հանձնառություններ	17,991,833	-	-	-	-	17,991,833	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՆՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,026,726	-	-	-	-	-	-	41,026,726
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	3,482,757	7,815,310	24,304,314	9,514,386	140,850	-	45,257,617
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	1,008	2,512,759	854,458	5,460,108	-	-	8,828,333
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	51,944,167	-	284,139	1,679,801	526,582	27,510,661	-	81,945,350
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11,388,297	-	-	-	-	-	-	11,388,297
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,693,956	9,394,100	40,734,030	94,788,630	48,606,419	-	2,550,863	199,767,998
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	20,709	35,439	-	175,712	539,485	-	-	771,345
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,686,187	-	5,686,187
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,741,445	-	2,741,445
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,636,735	-	1,636,735
Այլ ակտիվներ	2,340,856	1,202,715	489,559	-	-	413,127	-	4,446,257
Ընդամենը ակտիվներ	110,414,711	14,116,019	51,835,797	121,802,915	64,646,980	38,129,005	2,550,863	403,496,290
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	274,652	19,841	884,386	1,738,989	-	-	-	2,917,868
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,461,425	679,505	18,303,507	24,912,478	3,043,065	-	-	48,399,980
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,002,626	-	-	-	-	-	-	2,002,626
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,185,086	9,064	3,238,165	3,357,106	-	-	-	7,789,421
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	168,898,897	4,871,864	26,468,255	75,309,321	145,050	-	-	275,693,387
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	71,863	55,149	459,074	1,928,507	501,148	-	-	3,015,741
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	1,566,580	-	-	-	-	1,566,580
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	25,610	-	25,610
Փոխառության հանձնառությունների գծով պահուստ	9,422	-	-	-	-	-	-	9,422
Այլ պարտավորություններ	923,835	432,553	-	-	-	1,415,164	-	2,771,552
Ընդամենը պարտավորություններ	174,827,806	6,067,976	50,919,967	107,246,401	3,689,263	1,440,774	-	344,192,187
Չուս դիրքը	(64,403,673)	8,048,043	915,830	14,556,514	60,957,717	36,688,231	2,550,863	59,313,525

* Ընդհանուր ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ֆինանսական արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	85,496,674	-	-	-	-	-	-	85,496,674
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,068	-	-	-	-	-	-	2,068
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	168,826	2,386,054	10,115,277	23,539,676	6,106,655	110,448	-	42,426,936
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	90	157,792	1,727,785	5,582,879	1,562,953	-	-	9,031,499
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,409,617	30,397	587,966	430,865	567,601	21,303,692	-	33,330,138
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,662,267	212,974	-	-	-	-	-	7,875,241
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,136,908	11,646,063	32,096,473	93,341,370	23,888,376	-	1,336,414	166,445,604
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,239,001	-	5,239,001
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,121,428	-	3,121,428
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,805,492	-	1,805,492
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	-	-	-	318,275	-	318,275
Այլ ակտիվներ	1,444,774	-	-	-	-	973,209	-	2,417,983
Ընդամենը ակտիվներ	109,321,224	14,433,280	44,527,501	122,894,790	32,125,585	32,871,545	1,336,414	357,510,339
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,283,060	314,650	831,936	2,877,440	-	-	-	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,925,575	1,870,637	12,607,391	36,456,318	3,787,454	-	-	56,647,375
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	35,231	26,122	1,285,184	4,140,548	-	-	-	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	144,050,056	6,145,158	34,706,775	44,418,167	93,030	-	-	229,413,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40,834	84,292	370,013	2,446,505	360,379	-	-	3,302,023
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	2,414,567	-	-	-	-	2,414,567
Փոխատվության հանձնառությունների գծով պահուստ	15,903	-	-	-	-	-	-	15,903
Այլ պարտավորություններ	709,429	301,977	-	-	-	1,193,604	238,925	2,443,935
Ընդամենը պարտավորություններ	148,060,088	8,742,836	52,215,866	90,338,978	4,240,863	1,193,604	238,925	305,031,160
Չուտ դիրքը	(38,738,864)	5,690,444	(7,688,365)	32,555,812	27,884,722	31,677,941	1,097,489	52,479,179

* Ընդհանուր ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

29 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին մակարդակի կապիտալ	55,805,728	43,454,083
2-րդ մակարդակի կապիտալ	2,798,747	(1,276,309)
Ընդամենը կապիտալ	58,604,475	42,177,774
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	334,080,839	281,185,160
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	17.5%	15.0%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

30 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	8,280,075	5,560,326
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	4,449,364	4,903,576
Վարկերի և վարկային գծով հանձնառություններ	4,378,812	7,527,931
	17,108,251	17,991,833
Արժեզրկման գծով պահուստ	(9,422)	(15,903)

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր ֆինանսական փոխատվության հանձնառությունները դասվել են 1-ին փուլ: Երաշխավորությունները և ակրեդիտիվները տրամադրվում են Բանկի կորպորատիվ վարկառուներին, որոնք չունեն ժամկետանց պարտավորություններ Բանկի նկատմամբ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	15,903	-	-	15,903
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	8,767	-	-	8,767
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(14,297)	-	-	(14,297)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(951)	-	-	(951)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	9,422	-	-	9,422

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,347	-	-	4,347
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	15,777	-	-	15,777
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(4,164)	-	-	(4,164)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(57)	-	-	(57)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	15,903	-	-	15,903

31 Պայմանական դեպքեր

(ա) Գատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

32 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Բանկի վերջնական հսկող անձն է քիզնեսմեն՝ Բարսեղ Բեգլարյանը, ով Բանկի բաժնետերն է և «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի սեփականատերը: Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	284,891	117,477
Բանկի Վարչության անդամներ	266,150	366,733
	551,041	484,210

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2022թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրամադրված վարկեր (ընդհանուր)	356,233	9%	330,698	10%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(3,137)		(2,470)	
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ				
- Ընթացիկ հաշիվներ	5,713,147	1%	167,409	
- Ժամկետային ավանդներ	1,057,423	10.12%	1,898,568	5.84%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	101,556	5.2%	89,125	5.27%
Հանձնառություններ	91,388		37,796	

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ճահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	90,140	29,668
Տոկոսային ծախս	(122,901)	(92,617)
Չուտ օգուտ արժեզրկումից	(667)	2,370

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Հանախորդներին տրված վարկեր	21,912,649	11%	2,870,378	10%	139,270	10%	24,922,297
Արժեզրկման գծով պահուստ	(34,296)		(13,603)		(702)		(48,601)
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ստորադաս պարտավորություններ	1,668,804	7%					1,668,804
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	224,718	2%	101,576	-	206,702	2%	532,996
- Ժամկետային ավանդներ	45,796	5%	-	-	2,132,897	7%	2,178,693
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	62,917	9.0%	1,888,090	9.0%	156,108	9.0%	2,107,115
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	202,962	5%	-	-	3,268	5%	206,231
Հանձնառություններ	1,490,169		190,814		6,895		1,687,878
Շահույթ/(վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	2,041,670		325,352		23,863		2,390,886
Արժեզրկումից զուտ կորուստ	(24,235)		(9,295)		110		(33,420)
Տոկոսային ծախս	(226,705)		(203,443)		(14,112)		(444,260)

Բաժնետիրոջը տրամադրված վարկն ամբողջությամբ ապահովված է 25,261,945 հազար դրամ ընդհանուր գումարով Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերով և սատեցված ավանդով՝ 1,214,370 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով:

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Տրված վարկեր (համախառն)	18,517,720	10%	1,836,397	11%	127,013	12%	20,481,130
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(10,061)		(4,308)		(812)		(15,181)
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ստորադաս պարտավորություններ	1,622,546	7%	-	-	-	-	1,622,546
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	6,357,466	-	226,884	-	139,934	-	6,724,284
- Ժամկետային ավանդներ	1,561,007	9%	-	-	58,864	6%	1,619,871
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	88,339	7.9%	2,125,246	7.6%	148,762	7.9%	2,362,347
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	228,516	5%	-	-	3,178	5%	231,694
Հանձնառություններ	1,595,276		39,357		14,980		1,649,613
Ծահույթ/(վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	1,603,410		96,669		7,574		1,707,653
Արժեզրկումից զուտ կորուստ	(146,398)		(5,944)		217		(152,125)
Տոկոսային ծախս	(266,075)		(170,388)		(11,063)		(447,526)

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների և նրանց ընտանիքների մտերիմ անդամների նշանակալի ազդեցության ներքո գտնվող ընկերությունների հետ գործարքները:

33 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չչափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ՀՀ ԿԲ-ից ՀՀ դրամով 6.5%-7.5% անվանական տոկոսադրույքով ստացված վարկեր (Ծանոթագրություն 23): Վարկերը համարվում են շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր, հետևաբար, Բանկը գնահատում է, որ վարկերը ստացվել են շուկայական տոկոսադրույքներով:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կազմում ներառված են 9,437,437 հազար դրամ գումարով վարկերը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,462,117 հազար դրամ), որոնք ըստ պայմանավորվածության Բանկի կողմից տրամադրվելու են որպես հիփոթեքային վարկեր համապատասխան պահանջները բավարարող վարկառուներին: Տնտեսության որոշակի ճյուղերում գործող փոքր և միջին չափի ձեռնարկություններին աջակցելու և հիփոթեքային շուկան զարգացնելու նպատակով տեղական և միջազգային ոչ պետական կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող այս տեսակի ֆինանսավորման համար փաստացի շուկա չի գործում: Այդ վարկերի համար գործում է ՀՀ ԿԲ-ի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը և դրանք իրենցից ներկայացնում են շուկայի առանձին սեգմենտ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Տարբերություն
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
2023թ.			
Հաճախորդներին տրված վարկեր	199,767,998	204,248,378	(4,480,380)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,828,333	8,511,023	317,310
Ընդամենը	208,596,331	212,759,401	(4,163,070)

2022թ.	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր	166,445,604	168,390,796	(1,945,192)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,031,499	8,378,041	653,458
Ընդամենը	175,477,103	176,768,837	(1,291,734)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	43,054,948	43,054,948
- Բաժնային գործիքներ	-	140,850	140,850

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,068	2,068
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	42,316,488	42,316,488
- Բաժնային գործիքներ	-	110,448	110,448

Իրական արժեքի գնահատման նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև տվորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակա դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփռեղերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Հանախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 7.14%-11.47% զեղչման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 11.5%-16.00% զեղչման դրույքները կիրառվում են հանախորդներին տրված վարկերի գծով ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով կիրառվում են 10.6%-10.77% զեղչման դրույքները և 4.3%-4.9% զեղչման դրույքները՝ արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով: